

۱

آشنایی با قرآن

(شناخت قرآن)

www.ketab.ir

متفکر شهید استاد مرتضی مطهری

انتشارات صدرا

سرشناسه	آشنایی با قرآن (شناخت قرآن)/ مطهری، مرتضی، ۱۳۵۸-۱۳۹۸
عنوان و نام پدیدآور	آشنایی با قرآن (شناخت قرآن)/ مرتضی مطهری
منابع نام نشر	تهران: صدرا
منابع نام ظاهری	ص ۸۰
شابک	978-964-7299-13-8 (شابک دوره) 978-964-5600-32-5
وضعیت فهرست‌نویسی	فایده
موضوع	قرآن -- تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴
موضوع	قرآن -- تحقیق الف. عنوان
رده‌بندی کنگره	BP۹۸ / م ۵۸۲۲۵
رده‌بندی دیویی	۲۹۷/۱۷۹
شماره کتابشناسی ملی	۱۰۰۵-۷۷۲*

انتشارات صدرا

آشنایی با قرآن (۱)

اثر: استاد شهید آیت‌الله مرتضی مطهری

نوبت چاپ: پنجاه و ششم / مهر ۱۴۰۳، ربیع‌الثانی ۱۴۴۶

تعداد: ۷۰۰ نسخه

بها: ۵۹/۰۰۰ تومان

حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ فجر (۱۰۰۱۳۹۵). تلفن: ۳۳۱۱۹۷۹۶

ناشر: انتشارات صدرا (با کسب اجازه از شورای نظارت بر نشر آثار استاد شهید)

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

● تهران: شعبه ۱: خیابان ناصرخسرو، مقابل دارالفنون، کوچه دکتر مسعود - تلفن: ۲۳۹۱۵۱۳۰

شعبه ۲: خیابان انقلاب، بین خیابان دانشگاه و ابوریحان، پلاک ۱۱۶۴ - تلفن: ۶۶۲۶۱۰۸۶

● قم: شعبه ۱: خیابان ارم، تلفن: ۲۷۷۲۱۵۲۲، دورنگار: ۲۷۷۲۳۱۴

شعبه ۲: مجتمع ناشران، تلفن: ۲۷۸۲۷۵۹۵

پایگاه اینترنتی و فروشگاه آنلاین: motahari.org

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۲۹۹-۱۳-۸ ISBN: 978-964-7299-13-8
 شابک (دوره): ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۳۲-۵ ISBN: 978-964-5600-32-5

فهرست مطالب

۵	مقدمه چاپ شانزدهم
۷	شناخت قرآن
	اقسام شناخت قرآن:
۹	۱. شناخت سندی یا انتسابی
۱۳	۲. شناخت تحلیلی
۱۴	۳. شناخت ریشه‌ای
۱۷	اصولهای سه‌گانه قرآن
۱۸	شرایط آشنایی با قرآن
۲۳	آیا قرآن شناختنی است؟
۳۱	فصل اول: شناخت تحلیلی قرآن
۳۳	قرآن خود را چگونه معرفی می‌کند؟
۳۵	آشنایی با زبان قرآن
۴۵	مخاطبهای قرآن
۴۹	فصل دوم: عقل از دیدگاه قرآن

دلایل سندیّت عقل:

۱. دعوت به تعقل از طرف قرآن ۵۰
۲. استفاده از نظام علی و معلولی ۵۳
۳. فلسفه احکام ۵۵
۴. مبارزه با لغزشهای عقل ۵۶
- منشأهای خطا از نظر قرآن ۵۹
- فصل سوم: نظر قرآن درباره قلب ۶۵
- تعریف قلب ۶۶
- خصوصیات قلب ۶۹
- فاجعه اندلس ۷۲
- فهرستها ۷۹

بسم الله الرحمن الرحيم

مقاله‌ای که پیش رو دارید حاصل پنج سخنرانی استاد شهید آیت‌الله مطهری در دانشگاه صنعتی شریف به سال ۱۳۵۲ است.

شناخت قرآن - نامی که خود استاد برای آن سلسله سخنرانیها انتخاب کرده بودند - بنا بود مدخلی باشد برای یک رشته از بحثهای عمیق و اساسی عقیدتی که عبارت بود از: خدا در قرآن، قرآن در قرآن، پیامبر در قرآن، انسان در قرآن، تاریخ در قرآن، شناخت در قرآن و... که مجموعه‌ای پرشماره و غنی از معارف و اندیشه‌هایی را که در اسلام، این آخرین و کاملترین پیام الهی مندرج است در برمی‌گرفت. اما دریغ که استاد مجال نیافت تا کار سترگی را که آغاز کرده بود به سامانی نیکورساند و در نیمه راه - در آن هنگام که این درخت تنومند و پربرآر آمادهٔ ثمر دادن شده بود - ذهن فعال و قلم توانایش از فعالیت و حرکت باز ایستاد، چرا که منافقان و راهیان باطل و طالبان تاریکی و تیرگی تاب دیدن خورشید اندیشهٔ او را نداشتند و رهایی و آسودگی خود را در هلاک او می‌پنداشتند. خدای را سپاس که آنچه از آن اسلام‌شناس فرزانه باقی است سرمایهٔ عظیم علمی و معنوی است که معلم و مربی عارف و عامی است.

مقاله حاضر گرچه ناتمام است و بحث کاملی را دربر نمی‌گیرد با این حال همچون همهٔ دیگر سخنان و افکار استاد شهید بکر و آموزنده است. آنچه که برای تنظیم این مقاله انجام شده در حد تبدیل متن سخنرانی به نوشتار، و احیاناً حذف

بعضی قسمت‌های مکرر و تکمیل و تنقیح پاره‌ای عبارات بوده است.

ویراستار با اذعان به نقص و کاستی آنچه انجام داده بر این نکته تأکید می‌کند که همه لغزشها و سهوها و کمبودهای احتمالی متن ناشی از بضاعت مُرجحات و یا قصور خود اوست و همه آن بهره معنوی و فایده روحانی که از مطالعه این نوشتار نصیب خواننده می‌گردد، حاصل اندیشه ژرف و غنای معلومات استاد و پرتوی از دانش سرشار و بینش و ایمان والای اوست.

□

تنظیم این مقاله در ماه‌های اول پس از شهادت استاد و قبل از تشکیل «شورای نظارت» انجام شده و ویراستار مطالب آن متفکر شهید را به قلم خود درآورده است، کاری که مورد تأیید این شورا نیست، ولی نظر به انتشار آن طی چند نوبت و تنظیم نسبتاً دقیق آن از چاپ آن جلوگیری به عمل نیامد. امید است در آینده متن پنیاده شده از نوار - که در همان زمان ایراد سخنرانیها تهیه شده و اکنون نوارهای آن در دست نیست - بار دیگر مطابق معیارهای این شورا تنظیم و منتشر گردد.

این مقاله را مقدمه‌ای برای تفاسیر قرآن استاد شهید که در طی سالها در مکانهای مختلف انجام شده است و مجلدات بعدی این مجموعه را تشکیل می‌دهد قرار دادیم.

از خدای متعال توفیق خدمت مسئلت می‌کنیم.

۱۲ اردیبهشت ۱۳۸۱

۱۹ صفر ۱۴۲۳

موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران